

ת"פ 19012/06/17 - מדינת ישראל נגד משה איראם

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 19012-06-17 מדינת ישראל נ' איראם
תיק חיצוני: 1761/17

בפני המאשימה
כבוד סגן הנשיא, השופט נעמן אדרים
מדינת ישראל
נגד
הנאשם
משה איראם

החלטה

רקע וטיעוני הצדדים

1. בפני בקשה להעביר לעיון ההגנה מסמכים בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982, במסגרת תיק פלילי בו מיוחסות לנאשם ("**המבקש**") עבירות של איומים וניסיון לתקיפת עובד ציבור (ס' 192 ו-382(א)(א)+25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977).

כך לאחר שבכתב האישום המתוקן שהוגש כנגדו נטען כלפיו כי ביחד עם אחר קיים מחאה מול בית הכנסת בו נוהג להתפלל אלוף מוטי אלמוז - ראש אגף כח אדם בצה"ל - וזאת על רקע התנגדותו של המבקש למדיניות הגיוס של הארגון.

בין היתר נטען בכתב האישום כי המבקש הטיח האשמות כלפי האלוף, איים עליו וירק לעברו. בנוסף הניף שלטים ליד בית הכנסת וליד ביתו של האלוף בגין תפקידו כקצין בכיר בצה"ל.

2. במסגרת ניהול התיק ועל מנת לבסס טענה בדבר אכיפה בררנית ואפליה, עתר ב"כ המבקש להורות למאשימה ("**המשיבה**") להעביר לעיונו את רשימת כל המקרים שעניינם עבירות איומים ותקיפת עובדי ציבור בין השנים 2013-2017, תוך ציון מספר התיקים בהם הוגש כתב אישום ומספר התיקים אשר נסגרו ללא שהוגש בגינם כתב אישום.

3. ב"כ המשיבה ביקשה לדחות את הבקשה תוך שהבהירה כי תנאי למתן צו לפי סעיף 108 הינו הנחת תשתית ראייתית מסוימת (ולו ראשונית) המלמדת על נקיטת מדיניות של אכיפה בררנית פסולה, שאם לא יעשה כן הרי שיעבור נטל ההוכחה על כתפי התביעה, באופן הסותר את חזקת תקינות המעשה המינהלי ומחייב אותה לאתר ולחשוף מידע רב כדי להוכיח שלא מדובר באכיפה בררנית. בהתאם נטען כי בעניין שבנדון לא הוצגה ולו ראשית ראייה לאכיפה בררנית פסולה, ולא נעשה כל ניסיון להשיג ראייה כזו. משכך נטען כי מדובר בטענה בעלמא וב"מסע דיג" שאינו מתיישב עם מטרת החוק, ואשר יש לדחותם.

4. בתגובה לטענות המשיבה צמצם ב"כ המבקש את בקשתו כך שתחול על עבירות איומים ותקיפה אשר בוצעו כנגד עובדי ציבור/קציני צבא על רקע אידיאולוגי, וכן צירף לתגובתו פרסומים שונים וכתבות אינטרנט אודות מקרים דומים בהם הוחלט על סגירת תיקים ואי הגשת כתבי אישום. בכך ביקש לראות משום הצגת תשתית ראשונית המספיקה לקבלת הבקשה.

5. בתשובה לתגובה שבה וטענה ב"כ המשיבה כי יש להציג תשתית ראיתית רלוונטית למקרה שבנדון, כאשר כל הדוגמאות שהוצגו על ידי המבקש אינן דומות לענייננו ולא ניתן להסיק מהן על קיומה של אכיפה בררנית פסולה שיש בה כדי לסתור את חזקת התקינות המנהלית.

לגופן של דוגמאות ציינה כי מדובר במקרים של משתתפים בהפגנות המוניות שלא גלשו לפסים אלימים; בפרסומים באינטרנט שכתביהם לא מזוהים והעבירות שבוצעו (אם בוצעו) אינן דומות; במקרים שנסגרו על רקע העדר ראיות מספיקות; ובאירועים שבמרכזם עמד חופש הביטוי. זאת בשונה מענייננו בו מדובר בהעמדה לדין בשל עבירות אלימות ספציפיות שבוצעו בידי אדם מסוים.

עוד הוסיפה כי דרישתו של ב"כ המבקש אינה טכנית כלל כפי שהוא מתיימר להציגה, אלא מעמידה שאלות פרשניות ביחס לכמות בלתי ידועה של תיקים (מהו בעצם רקע אידיאולוגי? באילו עבירות מדובר? מיהו סוג המתלוננים וכן הלאה). בסיכום הזכירה כי כתבי אישום בעבירות אלימות כפי אלו המיוחסות למבקש מוגשים חדשות לבקרים, ומשכך לא ברורה הטענה לפיה כשמדובר בעבירות אלימות דומות המבוצעות על רקע אידיאולוגי/ביקורתי, הרי שמדובר באכיפה בררנית.

המסגרת הנורמטיבית

5. אכן, בהתאם להלכה הפסוקה, המסלול הנכון להגשת בקשה לקבלת נתונים סטטיסטיים לשם גיבוש טענה של אכיפה בררנית הינו בבקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ (ראו ע"מ 2668/15 **מדינת ישראל נ' פרופ' וייס** מיום 18/11/15, ובע"ח (מחוזי-נצרת) 47827-04-15 **מדינת ישראל נ' ברמי** מיום 14/6/15, פורסמו ב"נבו").

6. במסגרת האמור יש לזכור כי זכות הגילוי והעיון בחומרי חקירה הינה זכות יסוד של הנאשם אשר מבקשת להבטיח עבורו ניהול הליך פלילי הוגן.

המבחן העיקרי להכרעה הוא מבחן הרלוונטיות ומידת זיקתו לסוגיות הנדונות בהליך הפלילי אשר במסגרתו הוא מבוקש. מבחני השכל הישר וניסיון החיים מדריכים את בית המשפט בשאלה איזה חומר רלוונטי להגנת הנאשם. יחד עם זאת, אל לו לבית המשפט להביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות שאינן נראות לעין, ובדומה לא יתיר "מסע דיג" בלתי ממוקד (ראו בש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' שיינר** מיום 23/1/14, "נבו").

7. טענת האכיפה הבררנית אינה טענה משפטית עקרונית, היא קודם כל טענה עובדתית.

כיוון שגורמי התביעה - ככל רשות מנהלית - נהנית מחזקת התקינות המנהלית, על המבקש לטעון טענה של אכיפה

בררנית הנטל להפריך חזקה זו.

אכן, נוכח העובדה כי המידע הדרוש להוכחת טענה של אכיפה בררנית מצוי בדרך כלל בידי רשויות התביעה ולא בידי הנאשם יש להקל במידת ההוכחה הנדרשת ממנו, ואולם על המבקש להציב ולו תשתית ראשונית לטענתו.

דין - מן הכלל אל הפרט

8. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובות ובחנתי את החומר שהוצג מול המבחנים שנקבעו בפסיקה, שוכנעתי כי יש מקום לדחות הבקשה.

9. כאמור, לא כל טענת הגנה ערטילאית מצדיקה מתן מידע נוסף ו/או חומרי חקירה. על הטוען לאכיפה בררנית להניח תשתית עובדתית מתאימה.

בענייננו לא הוצגה תשתית ראייתית המבססת את הטענה של אכיפה סלקטיבית במקרים דומים, כאשר הדוגמאות שהציג ב"כ המבקש עוסקות רובן ככולן בעבירות הקשורות בהתבטאויות מסיתות (ובלי להביע עמדה אם בוצעו עבירות בדוגמאות שהובאו אם לאו - נ.א) ולא בעבירות אלימות (בוודאי שלא אלימות ישירה כפי הנטען בענייננו).

הנה כי כן, לא הוצג מקרה אחד של אדם אשר איים על עובד ציבור וניסה לפגוע בו שלא במסגרת הפגנה המונית, שלא הוגש כנגדו כתב אישום.

10. מנגד ידוע כי כתבי אישום שעניינם איומים ואלימות כלפי עובדי ציבור מוגשים בהיקפים גדולים, והדבר - מלבד שהוא עומד בסתירה לטענת ב"כ המבקש - יאלץ את רשויות התביעה, אם תתקבל הבקשה, להשקיע משאבים רבים באיסוף חומר שאינו קשור ואינו רלוונטי לתיק זה, תוך בזבז זמן ומשאבים יקרים.

11. בשולי הדברים יש לזכור כי מלאכת ההעמדה לדין מורכבת משיקולים ופרמטרים רבים, ובכלל זה שיקול הדעת של התביעה. רוצה לומר, גם קבלת מספרי תיקים שנסגרו בשנים האחרונות לא יהיה בהם כדי לפרוס מלוא התמונה לבחינת טענת אכיפה בררנית.

12. סוף דבר, לאור טענות הצדדים והחומר שהונח בפני אני סבור כי המבקש לא הציג בבקשתו תשתית ראייתית שיש בה כדי לתמוך בטענה לקיומה של אכיפה בררנית.

בשים לב לאמור - הבקשה נדחית.

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים.

הצדדים.